

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXVI. (20)

No. (štev.) 25

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

22. junija 1967

Kako in za kaj gre

Dva in pol milijonski izraelski narod je dobil v enem tednu vojno s 60 milijoni Arabcev. David je potolkel Goliat. Nihče na svetu si tega poraza Arabcev ni mogel predstavljati, prav tako ne tako hitre in odločne izraelske zmage. Strokovnjaki ugotavljajo, da je imel Izrael nadmočno orožje nad arabskim, se pravi orožje zahodnjakov je bilo boljše od sovjetskega. Prav tako je imel Izrael izvrstno vohunsko službo, medtem ko je arabska odn. sovjetska popolnoma odpovedala.

Toda Izraelci so imeli še eno, cesar je Arabcem manjkalo: borili so se za življenje ali smrt v dobesednem pomenu izbire. Tu tiči jedro njihove klasične zmage nad nasprotnikom.

Mnogi majhni narodi so se ob izraelski zgodovinski zmagi nad Arabci zamislili v svoj položaj. Kaj vse je mogoče majhnemu narodu storiti? Posnemajo lahko izraelsko trdovratnost, vztrajnost, pridnost, odločnost, trdno povezavo v skupnost, linijo do zastavljenih ciljev itd. Vse to more vsak majhen narod v Izraelu posnemati in aplicirati v svojih razmerah in okoliščinah.

So pa še druge možnosti, ki jih Izrael vsak trenutek lahko izkoristi v svojem boju za obstanek, katere drugim narodom niso na razpolago.

Judje so raztreseni po vsem svetu, to in onstran železne zavese. V vseh državah imajo vpliv na gospodarstvo, so lastniki velikih tiskovnih agencij, drugih propagandnih sredstev, kakor radija, filma in velikih časopisnih in knjižnih založb, gospodujejo mnogim bančnim zavodom, newyorškemu Wall Streetu in londonskim bankam, so lastniki delnic velikih petrolejskih in drugih družb itd. Z eno besedo: imajo v svojih rokah močan odstotek svetovnega kapitala in večino propagandnih organizacij.

V trenutkih, kakršne je pred dobrim tednom doživljal Izrael, je bil ves ta svetovni judovski aparat usmerjen v njegov prid odn. proti njegovim sovražnikom. Tako bo tudi v bodoče.

Poleg tega pa ima Izrael še eno lastnost, ki je večina drugih majhnih narodov nima. Leži na Zahod in Vzhod strateško najvažnejšem delu sveta. Izrael je trdnjava Zahoda na Bližnjem vzhodu, področju, ki se ga je v zadnjih desetih letih skoro popolnoma polastil sovjetski Vzhod. Ima, dasi ne v vseh ozirih, podoben položaj v sklopu interesnih sfer Zahoda kakor ga ima Južni Vietnam na Daljnem vzhodu ali Panama s prekopom v Centralni Ameriki. Leži na življenjski liniji svobodnega sveta, ki teče od Paname čez Atlantik mimo Gibraltarja skozi Sueski prekop dalje proti Indiji in od tam mimo Singapaja do Japonske in čez Tihni ocean spet do Paname. S postojanko v Izraelu ima Zahod zagotovljeno kontrolo nad Sueskim prekopom odn. zvezo z Indijskim oceanom.

Razen tega je Izrael predstraža za najbogatejša petrolejska ležišča na svetu, ki se raztezajo pod peščenimi tlemi arabskih držav. Zahod ima tam naložene ogromne količine kapitala, Arabci pa imajo svoje življenje navezano na petroleje. Vsega njihovega petroleja tudi Moskva neče, ker ga ne more sprejeti vsled svoje lastne velike produkcije.

Obstoj Izraela je zato odvisen pa tudi zavarovan od velikih sil. Vsega, kar bi hotel, kljub svoji odločnosti ne more storiti, prav zaradi svoje navezanosti na velike sile, zlasti na ZDA. ZDA imajo poleg Izraela na skrbi tudi svoje delnice na petrolejskih področjih v arabskih državah. Kakor je bil Izrael prikljčan v življenje vsled sklepov, stopenj v ZDA, tako bi mogel prenehati obstojati, če bi od tam izgubil podporo. Ta mu je zagotovljena zaradi sovjetskega poseganja na Bližnji vzhod.

Izrael je dobil vojno. Mir bodo zanj, odn. zase, delale velesile, predvsem ZDA in ZSSR. Zahod in Vzhod imata svoje interese vezane na področje Bližnjega vzhoda. Ideološki značaj boja med Vzhodom in Zahodom, ki se bide danes na svetu, je na Bližnjem Vzhodu v sedanjih razmerah potisnjen v ozadje.

Boj za narodno neokrnjenost bodisi arabskih narodov ali Izraela, je več ali manj le pretveza, s katero vzhod in zahod brani vsak svoje interese na tem področju.

DIPLOMATSKA VOJNA ZA BLIŽNJI VZHOD

Po hitri in odločni zmagi nad Arabci je izraelska vojska začela odpravljati množice ujetih Egipčanov čez Sinajsko puščavo do Sueskega prekopa, kjer jih je s pomočjo osebja Mednarodnega rdečega križa odpuščala čez prekop na egipčansko področje. Prvi egipčanski ujetniki, ki so se pretolkli do Sueskega prekopa so bili z egipčanske strani sprejeti s kroglicami iz egipčanskih pušk. Poročajo, da je Nasser na ta način hotel preprečiti, da bi vrnivši se ujetniki širili novice o porazu egipčanske vojske.

Kot eden najodločnejših arabskih vodij, ki je ostal v vojnem stanju z Izraelom navkljub pozivom Združenih narodov na premirje, je alžirski predsednik Boumedienne odletel na obisk v Moskvo, da bi tam poizvedel, zakaj so sovjeti odpovedali v svoji pomoči Arabcem. Tako med poletom v Moskvo, kakor po vrnitvi iz Kremlja, se je Boumedienne ustavil pri Titu v Beogradu in mu obkrajat poročal o svojem poslanstvu. Kljub očividnemu Titovemu vazalstvu do Moskve ga naivni arabski svet smatra za neko tretjo, neopredeljeno silo in mu svoje probleme in načrte odkrito razlaga in sporoča. Iz Beograda potem ta poročila najdejo hitro pot do Moskve.

Arabske države, ki so bile v vojni z Izraelom, so se v svoji nemoči hotele maščevati nad usodo tako, da so prepovedale ves izvoz svojega petroleja v ZDA, Anglijo, Zahodno Nemčijo in Nizozemsko. Te države da so bile tiste, ki so pomagale Izraelu, da je dobil vojno. Kljub svemu pa je n. pr. Saudijeva Arabija obdržala ameriške osebje na svojih petrolejskih vrelcih, prav tako Nasser na egipčanskih.

Nekatere države, med njimi Libija, so ukazale Amerikancem in Angležem, naj odidejo z vojaških oporišč, ki so jih doslej imeli na njihovih ozemljih. Prav tako je Egipt zaprl Sueski prekop za ameriške in angleške ladje. Izraelskim ladjam pa je Sueski prekop zaprt že dolga leta.

Moskva je po arabskem porazu na bojišču, ki je bil obenem tudi njen poraz, prenesla bitko na diplomatsko področje v Varnostni svet ZN. V tej sekciji ZN je zahtevala obsodbo Izraela kot napadalca, takojšen in brezpogojen umik izraelskih vojaških oddelkov na meje izpred vojne. Glasovanje o tem predlogu ni izpadlo v prid Moskvi.

Zato je Moskva na podlagi posebnih določil pravilnika ZN, proti katerim je leta 1950, ko so jih ZN izglasovali vsled korejske vojne, nastopila in jih označila za "protiustavne", sedaj zahteva izredno zasedanje Glavne skupščine ZN, ker je upala, da bo tam mogla zbrati večino glasov za obsodbo Izraela. Važnost problema Bližnjega vzhoda je Moskva poudarila s tem, da je prevzel vodstvo sovjetske delegacije na to izredno zasedanje ZN sam predsednik sovjetske vlade Kosygin.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Dan narodne zastave

V torek, 20. junija je bil v Argentini državni praznik. Je bil to dan, ki je vsako leto posvečen narodni zastavi. Slavnosti so bile po vsej državi; združene so bile z zaprisego vojaških novincev. Največje pa so bile v mestu Rosario ob mogočnem spomeniku narodni zastavi. Slavnostim je prisostvoval tudi predsednik republike general Juan Carlos Onganía z ministri svoje vlade. Po tej slavnosti je predsednik republike ostal na obisku dva dni v provinci Santa Fe.

Zakon o pokojninah

Vlada je v petek, 16. t. m. objavila nov zakon o pokojninah. Med drugim določa, da bodo pokojninske blagajne izplačevale redne pokojnine, invalidnine ter starostne pokojnine.

Za pridobitev redne pokojnine je potrebnih 30 let službe ter starost 60 let za moške in 55 let za ženske. Moški, ki so ali bodo to leto dopolnili 53 let se bodo lahko upokojili z 59 leti, tisti pa, ki so ali bodo dopolnili 54 let pa z 58 leti. Ženske, ki imajo to leto izpolnjene vse pogoje za pokojnino ter so stare 49 ali več let, se bodo lahko

Medtem je v Izraelu obrambni minister in dvakratni vojaški junak grafi. Dayan izjavil, da Izrael osvojenih področij ne bo prepustil Arabcem prej, dokler mu sosedje ne bodo zagotovili varnega in nemotenega obstoja in razvoja. Prav tako da Izrael ne bo pristal na pogajanja za mir, v katera bi se vmešavala katera tretja sila. Izrael da se namerava pogajati za mir in sklepati o miru na tem področju samo z vsako arabsko državo posebej.

V Kuwaitu so se medtem sestali na dvodnevno konferenco zunanji ministri arabskih držav ter so razpravljali v sklicanju arabske vrhunske konference v juliju t. l. Arabske države se sedaj trudijo, da bi se dogovorile o skupni enotni politiki proti Izraelu. Tudi ZSSR se ni sprijaznila s porazom, ki ga je doživela in je znova začela dovažati velike količine vseh vrst orožja in letal Egiptu in Siriji.

Na izrednem zasedanju Glavne skupščine ZN, ki se je začela v ponedeljek, 19. t. m. v New Yorku, je prvi govoril sovjetski diktator Kosygin. V 50 minut trajačem govoru je napadel najprej ZDA zaradi vojne v Vietnamu, nato Zahodno Nemčijo zaradi njenih naporov za združenje obeh Nemčij, končno pa Izrael zaradi njegovega napada na Arabce. Amerikancem je naprtil napačnost na Kubi, v Kongu, v Dominikanski republiki in v Vietnamu. Za zahodnonemške državničke je dejal, da imajo „komarjevste možgane“, za Izrael pa je trdil, da izvršujejo nad arabskimi ujetniki in arabskim prebivalstvom v osvojenih krajih nacistične zločine nožigov deportacij, streljanj itd. Na koncu govora je zahteval, da naj Glavna skupščina 1) obsodi Izrael kot napadalca, 2) naj mu ukaže umik vojaških oddelkov na stare meje in 3) da naj zahteva od Izraela, da naj plača vojno odškodnino vsem prizadetim arabskim državam.

Ameriški predsednik Johnson je še pred Kosyginovim govorom v Glavni skupščini govoril v Washingtonu skupni ameriških profesorjev, o problemih Bližnjega vzhoda ter je zato že iz tega njegovega govora razvidno stališče, ki ga nameravajo ZDA zavzeti do krize. Johnson je poudarjal, da bodo morale o miru sklepati v prvi vrsti prizadete države, se pravi Izrael in Arabci sami, da pa bo v bodoče morala biti zagotovljena državam nedostopnost držav na Bližnjem vzhodu in svobodna preobila skozi Sueski prekop in po Arabskem zalivu. Za nepirno in neurejeno stanje na Bližnjem vzhodu sta pa krivi obe strani: Izrael in Arabci. Glede Vietnama je poudarjal, da so ZDA že storile vse, da bi do miru prišlo, toda s komunistične strani niso dobile pozitivnega odgovora. Njakeor pa ZDA nimajo namena prepustiti Južnega Vietnama komunistični usodi.

upokojile z 54 leti. Za pridobitev starostne pokojnine mora imeti vsaj 15 let službe, od katerih jih mora biti 5 let v službeni dobi od 8 let pred zaprositvijo za pokojnino.

Predsednik države grafi. Juan Carlos Onganía je bil s spremstvom v petek, 16. t. m. v pomorski bazi v Puerto Belgrano. Tu je na morju najprej prisostvoval pomorskim vajam, nato pa je imel s poveljstvom pomorske baze ter z višjimi mornariškimi častniki zaporne razgovore.

Predsednik države grafi. Onganía je z zakonom določil posebno komisijo za rešitev spornih vprašanj glede razmejitve med posameznimi provincami.

V mestu Belgrano, na Ezezi, je bila v nedeljo, 18. t. m. slavnost ob priključitvi tega mesta občini Matanza v San Justo. S priključitvijo mesta Belgrano občini v San Justo se je površila na to občine povečala za 35 km², na katerem stoji 5.067 hiš.

Predstavniki baltskih narodnostnih skupin — Letonci, Estonci in Litvanci, so imeli v nedeljo, 18. t. m. spominsko slavnost pred pramido republike na Mayskem trgu v Buenos Airesu v spomin 27-letnice, odkar so te države in njihove narode podjarmili ruski sovjeti

I Z T E D N A V T E D E N

V bolivijskih rudnikih kositra, Cati, Llallagua, San José in Huanani komunistično usmerjeni rudarji sabotirajo delo. Hočejo doseči da bi se izkop rude tako zmanjšal, da bi postali proizvodni stroški večji, kakor pa dohodek od prodanega kositra, ki je glavno bogastvo Bolivije. Komunisti računajo, da bi vlada v tem slučaju rudnike zaprla s tem bi se bresposelnost povečala in to bi šlo komunistom v račun. Predsednik Bolivije grafi. Barrientos si prizadeva, da bi pridobil za sodelovanje v vladi Bolivijsko socialistično falango.

Brazilsko letalsko posadko na letišču Cochimbona področju amazonskih indijancev plemena Mentrionty. Na pomoč jim je prišlo več letal, eno se je pa nad amazonskimi pragozdi ponesrečilo. Pri tem je izgubilo življenje 20 ljudi.

V Washingtonu se je v ponedeljek začela razprava o venezuelski pritožbi proti Kubi zaradi pošiljanja orožja venezuelskim gverilcem. Za preučitev pritožbe in priloga dokaznega gradiva je bila določena posebna komisija, ki je pa ni bilo mogoče hitro sestaviti, ker so zastopniki nekaterih južnoameriških držav iz različnih vzrokov odklonili imenovanje vanjo. Med drugim tudi argentinski. Kot vzrok je navajal, da je venezuelska vlada ob nastopu sed. argentinske vlade prekinila diplomatske zveze z Argentino.

Komunisti v Kolumbiji so izrabili povišanje prevoznih tarif na omnibusih

in ostalih prevoznih sredstvih za delicooht-ianaapna "udcij monstacije proti vladi. Zlasti v prestolnici Bogotá in v mestu Barranquilla. Med pouličnimi izgredi je bilo med demonstranti in stražniki veliko ranjenih. Zaradi nemirov so prekinili predavanja na univerzi v Bogotá, univerzo je pa zasedla vojska.

V ZDA so 14. t. m. poslali v vesmir je vesoljsko ladjo Mariner V. Je na štirimesečni poti proti planetu Venera. Dva dni prej so isto storili tudi sovjeti.

Anglija želi biti polnopravna članica Skupnega evropskega trga, ne pa tej evropski skupnosti samo priključena država. Tako je poudarilo brit. zunanje ministrstvo.

Zahodnonemški kancler dr. Kiesinger je odgovoril na pismo predsednika zahodnonemške kom. vlade Williija Stopho o neposrednih razmerah ob Nemčiji, o najvažnejših nemških uprašanjih. To Kiesingerjevo pismo pa nikaor ne pomeni priznanja zahodnonemške kom. države, ampak je bilo napisano zgolj z namenom, da bi se olajšal položaj Nemcev v Vzhodni Nemčiji pod komunističnim nasiljem in da bi se tudi s te strani pospeševala združitve obeh Nemčij.

Komunistična Kitajska je 17. t. m. razstrelila svojo prvo vodikovno bombo. Pred tem je preizkusila že šest svojih navadnih atomskih bomb.

Norveška vlada je sklenila zaprositi za sprejem Norveške v Skupni evropski trg. Sklep vlade mora odobriti samo še parlament.

Komunisti v „odprtem političnem prostoru“

Visoka šola za politične vede v Ljubljani, je čisto partijski šolski zavod za vzgajanje sekretarjev za osnovne komunistične organizacije in občinske komiteje. Na njej je pred študenti, ki bodo v bodočnosti nesli partijske organizacije v podeželju, govoril 24. maja F. Popit, sekret. Izvršnega odbora Centralnega odbora Zveze kom. Slovenije "o dosežanih izkušnjah, rezultatih, razpotjih in odprtih vprašanjih Zveze komunistov".

V uvodu svojega predavanja je utemeljeval nujnost in potrebo preosnove partijske organizacije, poveljal v kakšnem položaju je sedaj kom. zveza ter "kakšni so vplivi in pritiski od zunaj na položaj pri nas in kako in s kakšnimi sredstvi se jim kaže upirati".

Ko je omenjal odprtost Slovenije in njeno izpostavljenost takim vplivom je poudarjal, da tega vpliva ni mogoče več odpraviti z zapiranjem meja. Dejavnost Zahoda, pritisk, ki se od tam infiltrira v naše življenje, sta danes aktivnejša kot sta bila kdajkoli poprej. V nadaljnjem govoru je navajal nekaj vrst "pritiskov od zunaj". Med temi so "pomnožitve oddaj tujih radijskih postaj v slovenskimi in oživljanje aktivnosti političnega klerikalizma ter aktivnosti med našo ekonomsko emigracijo".

Vsa ta akcija je po zatrjevanju govornika Popita "usmerjena predvsem na to, da bi z njo razbili sistem samoupravljanja". Omenjal je dalje tudi poizkuse "razvednotenja marksizma" v Sloveniji nadalje, "jezikovne prepire, kar vse so bolj ali manj posledice pritiska od zunaj. Tak pritisk," zatrjuje dalje Popit, "je čutili od drugod in je prav tako usmerjen k izpodkopavanju samoupravljanja, le z druge strani. Ta

akcija se opira na etatiistično birokratske sile, ki pa pri nas še vedno žive."

Spričo nevarnosti, ki ruši komunistični sistem doma je kom. funkcionar France Popit mlade komunistične propagandiste vzpodbujal: "Če je ZK idejno-politična sila samoupravljanja, je moč razvijati samoupravljanje le tako, da se upremo vsem tem pritiskom in sistem samoupravljanja utrdimo. To pa terja od vseh naprednih sil pri nas ustrezno organiziranost in aktivnost."

V nadaljevanju svojih napotkov mladim kom. funkcionarjem se je pritoževal, da po ugotovitvah članov Centralnega odbora "pojem uradništva v Zvezi Komunistov še zdaleč ni preinagan, da mnogi člani ZK ne čutijo političnih procesov in ne reagirajo nanje, temveč se rajši lagodno oklepajo dosežanih oblik dela in razen tega pri tem niti ne dejamejo razpoloženja širšega kroga ljudi."

Pri opozarjanju nalog, na katere bodo zadevali pri delu na terenu jim je Popit priporočal stalne konference, pri občinskih odborih naj bi se za organizirale komisije, v katerih "naj bi sodelovali najsposobnejši ljudje". Opozarjal jih je na važnost političnega dela, politike, da jo je treba voditi "ne le iz ZK, ampak s pomočjo vseh vplivnih faktorjev v družbi."

Nekateri od poslušalcev so v debati navajali "da nekatere konservativne sile pridobivajo pozicije". France Popit jim je odgovoril, "da so tega večji del krivi komunisti sami, ki s svojo lagodnostjo ne dejamejo več, da se je danes treba biti za vpliv in da ne ureja več vsega država." Zato se pa "komunist ne sme predajati lagodnosti".

Komunistični humerang

Izvršni odbor glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je na sestanku 6. maja v Ljubljani obsodil "vojaško diktaturo" v Grčiji. Proti njej je objavil protest, v katerem med drugim pravi: "Naša javnost ogorčeno obsoja zatiranje osnovnih človeških in političnih pravic grškega naroda. Zatiranje svobode govora in tiska, političnega združevanja, zapiranje političnih nasprotnikov, vse to so metode političnega nasilja, ki so med drugim tudi v osnovnem nasprotju z duhom in temeljnimi načeli Organizacije združenih narodov. Tako grobo dušenje osnovnih pravic grškega naroda zahteva odločno obsodbo vseh demokratičnih in naprednih sil sveta."

Mnenja smo, da bi bilo bolj prav in

Ne moreš ga vzeti s seboj

Pred leti smo gledali film, „You can't take it with you“ —, Ne morete ga vzeti s seboj. Denarja namreč. Film je imel velikanski uspeh. Hotel nam je povedati približno tole: Kar v življenju velja, je ljubezen, je medsebojno razumevanje. Denar ni vse, narobe, denar ni nič. Danes se zdi to utopija kajti nikoli še denar ni imel tolke veljave, kot jo ima danes. Neki milijonar, ki mu je pretil polom, je dejal: „Če bi izgubil kar imam, bi se ubil. Uboštvo bi bilo zame smrt.“ Seveda se potem, ko je res doživel polom, ni ustrelil in tudi njegovo uboštvo je precej različno od uboštva berača. Za industrijalca pomeni uboštvo izguba ugodnosti, jahte, motornega čolna, zvez v visokih krogih. A zaradi teh izgub se čuti bolj ubogega kot berač, ki mora prespati noč na klopi v parku.

Ne mislimo zdaj trditi, da denar nima svoje vrednosti. Jasno je tudi, da ne govorimo o denarju, ki je pravično plačilo za naše delo in nam zagotovi tisto, kar nam je za življenje neobhodno potrebno in morda še kaj več. Govorimo o denarju kot cilju, kateremu človek vse drugo podredi. Treba si je priti najjasno v koliki meri je denar za nas važer in če si znamo postaviti razumne meje v stremeljenju po njegovem pridobivanju. Skratka, moramo si priti na jasno, ali ima denar nad nami oblast ali mi nad njim, da ni morda od denarja odvisna naša sreča. Danes prevladuje mentaliteta ljudi, ki so na hitro obogateli: denar je postalo sredstvo, s katerim si kupim avto, krzneni plašč, kofčica, zunanje znake bogastva, ki pripomorejo, da nas ima svet za bogate. Da se razumemo: problem ni v tem, kaj si kdo za denar kupi, ali ga spravlja v nogavico, ali nalaga v zavarovalnice kot Amerikanci, ali ga meče skozi okno. Problem je v nas samih, v našem odnosu do denarja. Imeti moramo do njega uravnotežen odnos, ki ne spravlja v nevarnost naše osebnosti.

Denar je hudič, pravijo. V začetku se rita ne zavedaš svojega podložništva. Začne se čisto neopazno. Denar se množi, okus in navade se spremenijo, potrebe rastejo. Stvari, ki so bile pred nekaj leti odveč, so zdaj neobhodno potrebne, in tako pridemo do besede, da je bolje umreti kot živeti brez ugodja, to se pravi, brez stvari, ki so v bistvu nepotrebne, a so simbol moči in ugleda. Človek se ne bi smel pustiti prodati za skledo leče. Smisel življenja je v borbi, ne v zmagi. Iskati moramo v sebi, kdo smo in kaj hočemo, čemu smo na svetu. Denar nam v tem ne more pomagati, nasprotno, denar človeka od teh ciljev oddaljuje, ga kvari. Vprašajmo bogate ljudi, če so srečni. Mnogi vam bodo odgovorili, da ne. In vendar imajo vse. Da, vse imajo, kar se da prijeti, okusiti, a so tako prečesto brez osebnosti. Človek mora trpeti in ti ljudje tudi trpe. Če ni dejanskega vzroka za trpljenje, si začno domišljati lažno osebnost, ki jim sčasoma nadomesti njihovo lastno osebnost. Sreča bogatnikov je kakor varljiv občutek nekoga, ki s temne ceste gleda razsvetljeno sobo ter ta sijaj zamenja za srečo. Gleamo eleganco, težko pohištvo in dragocene preproge ter si rečemo: „Kako so ti ljudje srečni!“ Ne zavedamo se, da bi tudi ti ljudje morali iskati smisel življenja v sebi, pa so se izgubili in iščejo v edino smer, ki jim je na razpolago, v smer, ki jim jo kaže denar: pobeg iz dolgočasnja in presitosti in hrepenenje po oblasti.

Vsako leto, ki je pred nami, je odprta knjiga z novo stranjo. Zavedati se moramo, da je v veliki meri odvisno od nas samih, kaj bo napisano, kako bomo sprejeli, kar nam bo življenje prineslo. Redki trenutki sreče, ki jih bomo doživeli, ne bodo odvisni od denarja, ampak se bodo rodili iz naših notranjih zmag, iz nasmeha ljubljenega človeka, iz dobre, pravične besede, ki nam jo bo nekdo spregovoril o pravem času, iz besede tolažbe, ki nam, jo bo nekdo iz srca spregovoril.

M. J. Mladika, Trst.

Nikolaj Podgorni, predsednik Sovjetske zveze se je 20. junija na potovanju k egiptovskemu diktatorju Naserju ustavil pri Titu na Brionih. Z njim se je pomenil o nadaljnjih komunističnih načrtih med arabskim svetom.

Harold Wilson, predsednik britanske vlade, je bil 19. in 20. junija na prijateljskem obisku v Parizu. Z De Gaullem je imel več razgovorov o mednarodnih problemih, nazadnje je pa z njim načel tudi vprašanje vstopa Vel. Britanije v Skupni evropski trg. Tudi tokrat De Gaulle ni bil prav nič popustljiv Angležem ter je Wilsonu zahteval, da mora to vprašanje šest evropskih držav, temeljito preučiti.

ARGENTINSKE OBLASTI IN NAROD IZREKAJO ZAHVALO JANEZU HLADNIKU

Prevoz Hladnikovih posmrtnih ostankov v grobnico v cerkev Sv. Jožefa v Lanusu

Msgr. Janez Hladnik je bil 20. junija t. l. počiva v cerkvi sv. Jožefa Pompejskega, ki jo je sam zgradil pred leti v tem kraju.

Pogrebne slovesnosti so pričale, da Janez Hladnik živi tudi mrtev med tem ljudstvom. Ljudje ga niso pozabili in so se v velikem številu udeležili pogrebne slavnosti dopoldne in popoldne.

Prevoz krste s pokopališča v cerkev

Krsto s posmrtnimi ostanki msgr. Janeza Hladnika je v pokopališki kapeli v Lomas de Zamora sprejel Hladnikov naslednik pri sv. Jožefu g. župnik Tone Škulj. S pokopališča se je razvil pogrebni sprevod, v katerem so svoja prvega župnika spremljali člani komisije za prevoz Hladnikovega trupla v farno cerkev, argentinski in slovenski verniki v avtomobilih.

Formiranje pravega pogrebnega sprevoda je bilo na križišču Avde. San Martín in ul. Viamonte. Tu je krsto s posmrtnimi ostanki msgr. Janeza Hladnika pričakoval nad 2.000 ljudi. Bili so vsi učenci farne šole Fatimske Marije, ter srednješolskega sestrskega zavoda sv. Frančiška Asiškega zastopstva ostalih šol v tem delu Lanusa, otroci slovenske šole v Slovenski vasi s svojimi učnimi močmi, odborniki Društva Slovenska vas ter slovenskih mladinskih organizacij. Slovensko zastopstvo iz Slovenske vasi je bilo s slovensko zastavo. Bili pa so tudi Slovenci iz drugih slovenskih naselij na področju Vel. Bs. Airesa ter zastopniki društev in organizacij organizirane demokratske skupnosti v Argentini. Skratka: številna slovenska izseljenska družina.

Krsto s Hladnikovim truplom, položeno na avtomobil lanuških gasilcev, so pokrili z argentinsko in papeško zastavo, nato jo je pa spremljala na 12 kvader dolgi poti do farne cerkve častna četa gasilcev. Poleg njih so stopali tudi najmlajši učenci farne šole v angleških ter viteških oblačilih. Ljudje v sprevodu so molili rožni venec in prepevali cerkvene pesmi. Med šolskimi sestrami, ki so bile v sprevodu, je bila tudi njihova provincijalka, č. s. Suzana Miheau iz Rosaria odn. San Lorenza.

Hladnik znova v svoji cerkvi

Avtomobil s krsto se je ustavil pred cerkvijo sv. Jožefa. V njegovem zvoniku je turobno klenkal navček. Besedo je povzel predsednik komisije za prevoz Hladnikovega trupla v cerkev, ing. Cesar Dupont. Navajal je vse Hladnikove stvaritve v tej fari: cerkev, šolo, novo župnijo Naše Fatimske Gospe, kapelo Sv. Križa, ki bo v kratkem nova fara, blagoslovitev temeljnega kamna za kapelo v Villa Elvira, ki je sedaj že dograjena in so v njej že redno sv. maše. Poudarjal je, da je vsa Hladnikova delavnost v tem kraju, v cerkvi in zunaj nje, razodevala Kristusovo dobroto ter njegovo brezmejno ljubezen.

Naslednji govornik je bil msgr. Avguštin Casanova, župnik v sosednji župniji v mestu Remedios de Escalada. Zlasti je poudarjal Hladnikovo neustrašnost in odločnost pri delu ter njegov vedri optimizem. Povedal je zbrani množici tale resnični dogodek: Ko je pred leti rajni laplatski nadškof Solari pripeljal Hladnika v ta kraj, je ob Hladnikovi izjavi, da želi prevzeti župnijo sv. Jožefa dejal, da ne more dopustiti da bi duhovniki v njegovi nadškofiji umirali od lakote. Omenjal je Hladnikove kreposti in zlasti njegovo vneto za pridobivanje novih duhovniških poklicev. Saj je dosegel, da je bilo ravno iz Hladnikove fare v semenišču v La Plati največ bogoslovcev. Kar štirje. Eden od teh je že duhovnik in sicer Slovenec, Mirko Grbec, ki je sedaj kaplan v Hladnikovi fari.

G. Janko Žerovnik je zatem v imenu slov. protikom. borcev položil na krsto šopek nageljnov s slovenskim trakom. G. Janko Žerovnik tudi notranje opremlja Hladnikovo farno cerkev. Njegovi so kipi v glavnem oltarju. Kristus na križu, sv. Jožef in Fatimska Marija kakor tudi sv. križev pot, ki je vzbujal splošno pozornost.

G. župnik Tone Škulj je izmolil molitve Reši me, nakar so krsto prenesli v cerkev ter je položili na mrvaški oder pred glavnim oltarjem, na katerem je imel nato g. žup. Škulj tudi mašo za msgr. Hladnika.

Ljudje znova romajo k Hladniku

Krsta z Hladnikovimi posmrtnimi ostanki je bila izpostavljena v cerkvi

do večernih ur. V tem času so ga neprestano prihajali ljudje kroit in moliti za pokoj njegove duše. Vrstile so se tudi maše duhovnikov, ki oskrbujejo dušno pastirstvo v oddaljenih področjih fare sv. Jožefa. Tako je imel ob pol štirih mašo biv. župnik Naše Fatimske Gospe, g. Janez Malenšek, z ljudmi iz te fare; sledila je maša s skupino ljudi iz Villa Fiorito, kjer stoji kapela Sv. Križa. Imel jo je Emilio Menetrier, sed. oskrbnik te kapele. Mašo z ljudmi iz Villa Elvira je imel kaplan g. Mirko Grbec.

Škof msgr. Shell postavlja Hladnika za vzor ljudem

Slovesna pogrebna maša je bila napovedana za šesto uro. Pred tem je prišlo v cerkev zastopstvo Slovenske vasi s slovensko zastavo. Bili so člani odbora Društva Slovenska vas; otroci so bili v slov. narodnih nošah, prav tako dekleta in fanti, ki je nosil slov. zastavo. Prišli so tudi gasilci s svojim poveljnikom glavni policijski direktor ter lanuški župan polkovnik A. Cirulli s šefi vseh oddelkov in odsekov na občin. Pogrebno mašo je imel škof iz Lomas de Zamora msgr. Aleksander Shell ob asistenci župnikov gg. Toneta Škulja iz fare sv. Jožefa in vikarja Janeza Petka CM iz Slovenske vasi.

Po evanđelju je Janezu Hladniku govoril v zadnje slovo škof msgr. Shell. Omenjal je Hladnikovo vsestransko delavnost v fari in naglašal, da je sedaj znova med njimi. Ne sicer živ, toda med njimi živi s številnimi deli, ki jih je opravil v tem kraju. Vernikom naj bo vzor in naj ga posnemajo. Zatem je omenjal zlasti Hladnikovo prizadevanje, da bi Kristus dobil primerno svetišče. Postavil mu je cerkev in zvonik dvignil tako visoko, da je viden daleč naokoli, da ljudi opozarja, da je to božja hiša. Zatem Hladnikovo brezmejno ljubezen do potrebnih in revnih in to ne samo v duhovnem, ampak tudi v materialnem pogledu. Lajšal je ljudem težave kjer je mogel in kolikor je mogel. Omenja Hladnikovo skrb za mladino, kateri je postavil lepo šolo. Končno je pa poudarjal Hladnikovo veliko prizadevanje, da bi med mladino vzbudil duhovniške poklice, da bi delovali nato kot duhovniki med temi ljudmi. Vse prosi naj ne molijo samo za pokoj Hladnikove duše, ampak tudi za to, da bi Hladnik prošil pri Bogu zanje in podpiral še naprej faro sv. Jožefa.

Po maši je škof msgr. Shell izmolil še molitve Reši me, nato so pa gasilci in predstavniki oblasti dvignili krsto in jo prenesli pred cerkev. Tu je povzel besedo najprej predsednik skupnosti farnih laičnih društev in ustanov Luciano Rojas, stari Hladnikov prijatelj. V Rojasovi hiši je bila prva maša v tem kraju in nato vse naprej, dokler ni bila postavljena cerkev. Poveljeval je Hladnikovo vsestransko dejavnost v tem kraju. Za njim je spregovoril dr. Tine Debeljak v imenu osebnih prijateljev in slovenske skupnosti. Omenjal je, da sta bila s Hladnikom sošolca v ljudski in srednji šoli ter sta prva na dan prevoza Hladnikovega trupla v njegovo cerkev pred 45 leti maturirala v škofovih zavodih. Naglašal je, da je bil Hladnik mož izredne energije, volje, delavnosti in vere, kajti le tako je mogel ustvariti tako velika dela za Argentine in nas Slovence. Omenjal je dalje njegovo delo za naselitev slov. protikomunističnih beguncev v Argentini in ustanovitve Slovenske vasi, ponos naše emigracije. Končno je dejal, da želi na dan argentinske zastave prikloniti nad Hladnikovo krsto tudi slovensko. Za slovo mu je v slovenščini izrekel: Počivaj v miru, dragi Janez, v Bogu, ki si mu bil zvest slušabnik.

Javna zahvala lanuškega župana Janezu Hladniku

Končno je spregovoril župan mesta Lanús, polkovnik A. Cirulli. Povedal je, da ljudje iz fare sv. Jožefa Pompejskega Janezu Hladniku izkazujejo vedno večje časti in vedno bolj iskrene. Hladnikov lik postaja v njegovih delih in v spominu vedno večji. Naglašal je zlasti, da se njegovo delovanje ni omevalo samo na področje, ki mu jih je odredil njegov duhovski poklic ampak je tudi dvigal kulturno višino ljudi v kraju; bil je v pravem pomenu besede, učitelj, saj je za otroke ustanovil ljudsko šolo mladini pa srednjo šolo. Pa ne samo to. Vsako izboljšanje socialnega položaja, lepšanje in ureditev kraja, ni podpiral samo z naklonjenostjo, ampak z vso vztrajnostjo. Brez dvoma je bil pionir. Končno je poudarjal, da bo Hladnikov duh vedno navzoč v tej hiši,

Petdeset let začenja minevati odkar so se sprožili prvi zgodovinski težki dogodki in odprli jez neustavljivemu veletoku osvobodilnega gibanja sredi prve svetovne vojne, ki je povzročilo ogromni preobrat dobro leto kasneje in slovenskemu narodu prineslo svobodo. Začelo se je z majsko deklaracijo l. 1917, se je razvijalo, rastle in zorelo v slovenski oklic svobodne Slovenije 29. oktobra 1918, nato pa se zapletalo in razpletalo v dolgotrajni borbi za vsebine in oblike pridobljene svobode. Boj ni končan, tem manj, ker je narod med tem spet izgubil svobodo, sicer izgubil na drugačen način, vendar ni svoboden. Pred petdesetimi leti začeti boj bo dobojevan šele, ko si bo narod pridobil popolno, suvereno neodvisnost v lastni državnosti in v pravem pomenu besede postal, kar v mednarodnem pojmovanju pomeni izraz: **nation**.

(D. Ludvik Puš, Svoboda v polmraku, str. 22)

Ni politika, pa vendarle ie

Nadaljevanje in konec članka I. A. v clevelandški Sloveniji z dne 29. maja t. l. v pojasnilo nekaterim trditvam ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika, v novoletnem govoru.

Beseda o dialogu

Govor pravi, da je minula doba, ko je „Cerkev krotila svoje nasprotnike s pomočjo svetne sile in se zoper nje borila s polemiko in kontroverzami. Nasprotno, nastala je doba dialoga, ko si Cerkev želi razgovora z vsemi ljudmi, ki so dobre volje.“ Cerkevna politika je torej dobila novo podlago, ki je zasidrana v magični besedi dialog. V našem času ne bi mogli nihče ugovarjati, v praksi je pa stvar drugačna.

Beseda dialog pomeni končno le razgovor, ki mora biti na kulturni višini, pa se pri tem opirati na nekaj pogojev, če sploh hoče kaj doseči. Vsak udeleženec pri razgovoru mora biti svobodno, neodvisno in ravnopravno. Ne sme se bati, da bi njegove besede ali njegove stališče mogle njemu ali komu drugemu škodovati. Te pogoje pa more izpolniti le režim politične svobode, ne pa nobena še tako mila diktatura. Tisti udeleženci pri dialogih, ki živijo v diktaturi, se v nobenem primeru ne morejo svobodno izražati niti takrat, ako slučajno govorijo v deželah, kjer vlada politična svoboda. Zato bodo dialogi v Jugoslaviji zmeraj šepali, kajti tam je samo en človek, ki se lahko svobodno razgovarja s komunističnim režimom: papežev delegat v Beogradu. Zato od dialogov v Jugoslaviji ne moremo pričakovati kaj prida. Dober bo pa tudi vsak mali uspeh.

Vse to je važno, toda ne najvažnejše. Najvažnejše je vprašanje, kaj jugoslov. dialog. Ali vidi v njej res samo kulturne vanske komunistem razume pod besedo dialogov v Jugoslaviji ne moremo pričakovati kaj prida. Dober bo pa tudi vsak mali uspeh.

Jugoslovanskim komunistom torej ne pade niti na misel, da bi videli v dialogu razgovore na kulturni višini. Vidijo v dialogu sredstvo, kako bi katoličane vpregli v delo za komunistem v režimskih organizacijah, posebno pa v Socialistični zvezi. Seveda ne bodo nasprotovali tudi drugim razgovorom, toda tudi v takih slučajih bodo iskali svojo politično korist.

Pri tem so pa hrvaški komunisti še celo tako odkritosrčni, da isti trenutek tudi trdijo: „Upravljati družbeni razvoj pomeni zavedati se posledic...“

v kateri odslej počivajo njegovi posmrtni ostanki ter jih bodo hodili častiti še bodoči rodovi.

Zaključil pa je svoj govor z besedami: V imenu prebivalstva občine Lanús se zahvalimo Gospodu, da nam je poslal v to občino msgr. Janeza Hladnika in da je s tem omogočil duhovni in materialni napredek tega tako gosto naseljenega kraja.

Msgr. Janez Hladnik, počivaj v miru na veke vekov. Amen.“

Po govoru lanuškega župana so odlične osebnosti dvignile krsto, jo ponesle nazaj v cerkev ter jo nato na levi strani pod korom spustile v zidano grobnico. Škof msgr. Shell jo je blagoslovil, nato pa se izmolil predpisane pogrebne molitve.

Predsed. Društva Slovenska vas, g. Jože Čampa je na krsto spustil pergišče slovenske zemlje, nakar so grobnico pokrili s pokrovom.

Slovenski verniki so nato ostali v cerkvi še pri maši g. direktorja Antona Oreharja.

Ob prevozu krste s Hladnikovim truplom v cerkev sv. Jožefa je farni list „La Voz de San José de Pompea“ izšel v povečanem obsegu s toplo pisanimi spominskimi članki o Janezu Hladniku in njegovemu delu.

prav takšen položaj človeka v samoupravljalnem sistemu dan za dnevom izriiva vero in Cerkev iz zasebnega in javnega življenja...“

Komunisti bi torej idejo o dialogu radi izrabili za boj proti katoliški Cerkvi. To ni nič novega. Novo je le to, da ta cilj kar odkrito javno priznajo ravno takrat, ko se vneto zamerjajo o dialogu.

Zdi se nam, da bi bila preveč tvegava igra, ako bi katoličani v Jugoslaviji slavili idejo o dialogu, obeneni pa se ne bi javno oddaljili od komunističnega namena in pojmovanja besede dialog. Čiste pogodbe so še zmeraj dobri prijatelji.

Do tega nas pa navaja še drugo vprašanje: na kaj naj se dialog v Jugoslaviji vsaj omeji, da bi rodil vsaj nekaj haska? Ne morda na debato o sodelovanju ali na besedne bitke o načelih, ampak na ozko področje čiščenja pojmov. Komunisti imajo navado, da vsako besedo razumejo tako, kot jim to svetujejo trenutne koristi. Kdo pa naj potem še debatira z njimi, ako se ne more zanešati, da pravilno razume njihov jezik?

Kako zelo je potrebno čiščenje pojmov, lahko pove vprašanje ločitve Cerkev od države. Ker imata Cerkev in diktatura vsaka svoj pojem o Cerkvi in državi, je ločnica med njima ravno tako prepletena kot na primer jezikovna meja med Srbi in Hrvati.

Da bi dialog res rodil kaj koristi, bi moral čistiti pojme. Tega pa komunistem ne bo hotel, jahal bo na dialogu kot uvodu za politično sodelovanje po komunističnih pogojih, čeprav istočasno trdi, da Cerkev ne spada v politično in narobe.

Iz vsega tega sledi samo en zaključek: vsak slavospev dialogu je še pre zgoden in bo marsikoga zapeljal na napačno pota in v napačne upe. Kako lahko se to zgodi, priča sledeča misel: Treba je samo spraviti v zvezo na eni strani slavospev dialogu na drugi pa stališče hrvaških komunistov in še pridejati nekaj hudobnosti, pa imaš na dnevnom redu „klerokomunistem“, — kar se od nekod že sliši. Tudi to utegne biti razlog, zakaj komunisti tako goreče preganjajo klerikalnega zmaja.

4. In končno še kardinal Spellman

Kako je prišel v programatičen govor se napad na kardinala Spellmana, si res ne moremo pojasniti. Ali morda zato, ker so ravno takrat levičarji vsega sveta mlátili po Spellmanovi izjavi? Pri tem pa govor nič ne omenja, kaj mislita o kardinalovi izjavi Vatikan in ameriška javnost, ki sta menda ravno tako upravičena do svojega mnenja kot Ljubljana.

Bolj pa nas zanima utemeljitev napada na Spellmana. Govor namreč pravi: „Vsako obliko današnje vojne Cerkev obsoja kot moralno zlo.“ Na kaj se pa beseda „današnje“ nanaša? Ali morda kar naravnost na vietnamsko vojno? Če ne, se pojavlja vprašanje, kaj pa vojne v zgodovini, na primer križarske? Kaj pa vojne v prihodnosti, kolikor jih še bo? Kaj pa narodnoosvobodilne vojne, ki jih komunistem ne samo opravičuje, ampak celo povečuje. Navajeni smo na misel, da so moralni zakoni nespremenljivi v času in prostoru. Ali za vojne obstoja več moralnih zakonov? Te misli so nam padle v glavo, ko smo brali gornje besede. Razlaga bi nam pa prišla prav, da bi vedeli, kaj naj mislimo na primer o narodnoosvobodilnih vojnah, ki nam jih komunisti od časa do časa še obetajo.

Naj bo dan na gornja vprašanja tak ali tak odgovor, dejstvo je pa vendar le, da o vietnamski vojni misli tako kot kardinal Spellman kakih 70% Amerikancev, ako naši poizvedovalni zavodi ne lažejo, čeprav se morda vsi ne strinjajo z vsako besedo kardinalove izjave. Tako kritizirati Spellmanov govor kot ga je ljubljanski govor, se pravi kritizirati Ameriko. Le komu naj bo to v korist? Ali morda le komunistom?

Novice iz Slovenije

Onesnažen zrak v Sloveniji

V tednu za zaščito narave je na javnem pogovoru, ki ga je pripravilo Društvo meteorologov Slovenije, ing. Bogdan Sicherl, predstavnik fakultete za naravoslovje in tehnologijo izjavil o izrednem onesnaženju zraka v Sloveniji tole: „Če bi združili vse rezultate, vse meritve in dosedanje sicer še nepopolne, ugotovitve strokovnjakov, bi lahko brez pretiravanja rekli, da je stanje glede onesnaženja zraka v naši republiki — porazno“. Poročevalec o tem sestanku v Delu v dne 27. maja navaja, da je gornjo trditve ing. Sicherla potrdilo še 9 drugih strokovnjakov zdravnikov, meteorologov, kemikov, biologov in drugih, kajti letošnje meritve meteorologov na petih mestih so pokazale, da je včasih v Ljubljani večja količina žveplovega dvokisa, ki je nevaren plin, kakor n. pr. v najbolj industrializiranih predelih Čikaga, Detroita ali Los Angelesa v ZDA.

Onesnažen pa ni samo zrak nad Ljubljano, ampak tudi v drugih predelih Slovenije. Kako tudi ne, bi bil, saj n. pr. dimniki jesiške železarnice izbruhajo v zrak približno 3 milijone kub metrov strupenih plinov. Nič boljše, ali pa raje še huje je v Mezici, Celju, Storah, Trbovljah, Kidričevem, Idriji, Ravljah in drugod. V teh krajih dan za dnem bruhajo dimniki ogromne količine strupenih plinov, ki ostanejo v ozračju. Posledice so strašne. Vedno bolj je opaziti, da so ponekod že začeli odmirati gozdovi zlasti na Koroškem. V nekaterih najbolj zastrujenih krajih so že ponovno našli poginjene živali srne, koze, gamse, zajce, ki so se pasli na okuženih travnikih. Zdravniki so prišli na dan s statistikami obojenj na človeških dihalih. Navajajo, da je v krajih z onesnaženim zrakom vedno več bolnih na pljučih. V letih od 1958 do 1962 se je število takih obojenj povečalo za 48,1%. Vedno več je tudi pojavov alergije (9,6%), odstotek očesnih obo-

Staršem dijakov slovenskega srednješolskega tečaja Marko Bajuk

Drugi sestanek staršev dijakov slovenskega srednješolskega tečaja Marko Bajuk, bo v soboto 1. julija ob 19.30. Na njem bo pogovor s profesorji, ki bodo pojasnjevali predmete, ki jih poučujejo.

Istočasno bo družabna prireditev dijakov, katerih starši bodo prisostvovali debati. Dijaki, katerih starši bodo odsotni naj prinesejo pismeno dovoljenje, da se te prireditve lahko udeležijo. Poleg drugega programa bo dijakom na tem večeru Jernej Dobovšek predvajal slike krajev, v katerih žive slovenske družine. Sledil bo prizgrev.

V soboto, 24. t. m., bodo dijaki III. in IV. letnika srednješolskega tečaja prisostvovali pod vodstvom Nikolaja Jelocnika in arh. Marjana Eiletza predstavi Celestine. Zbirališče ob 17. uri pred gledališčem San Martín, Corrientes 1530.

—jkc

Kulturni odmevi iz Slovenije

Nadaljevanje iz prejšnje številke

V študijski knjižnici v Mariboru je bila razstava „Slovenskih romanov“, obsegajoč obdobje od 1945 leta dalje. Razstavljenih je bilo več kot 150 del. Razstava se je končala natanko 100 let po izidu zadnjega snopiča Jurčičevega Desetega brata.

Ljubljanska opera je gostovala v italijanskih mestih Reggio Emilia, Parma in Guastelli. Repertoar je obsegal: Straussovo Saloma ter balet (M. Lj. povšek, Obrežje plesalk, Z. Ciglič ter Volk Dittelleux).

Pri založbi Mladinske knjige v Ljubljani je izšla Narava, prva od osmih knjig sodobne ilustrirane Enciklopedije, ki je smatrana kot največje delo te vrste v slovensčini. Tiskana je bila v 10.000 izvodih. Ostale knjige bodo še: Zgodovina, Geografija, Tehnika, Jezik in komunikacije, Umetnost, Zdravje in bogastvo Kemija-fizika-astronomija. Skupaj bo obsegala 8000 str. s 7000 barvnimi in črno-belimi ilustracijami, vinjetami, fotografijami, diagrami in tabelami. Knjige bodo prevedene iz angleškega izvirnika (založba Aldos Book v Londonu). Knjigo Narava je poslovenil dr. Kazimir Tarman, vendar je prevod prirejen in dopolnjen s primeri, ki so značilni za slovensko ozemlje. Knjiga nosi podnaslov: Zemlja, rastline, živali. Posebej razlaga 500 strokovnih besed iz naravoslovja. Izdajo vseh knjig obljublja do konca leta 1967.

Prekmurški pisatelj Ferdo Godina je izdal zbirko novel z uvodom Ivana Potr-

lenj se je povečal za 34,2%, kožnih vnetij za 29%.

K onesnaženju zraka dosti prispeva tudi težka motorna vozila z dieselskimi stroji. Poročevalec v listu svoje poročilo zaključuje z ugotovitvijo: „Slej ko prej nam je neogibno potreben tudi zakon o zaščiti zraka“.

Predsednik republiške konference Soc. zveze del. ljudstva Slovenije je postal Janez V. potnik, predsednik konference te kom. politične formacije za celo državo — SDRJ pa Rato Dugonjič, dosed. predsednik skupščine Bosne in Hercegovine, glavni tajnik pa Beno Zupančič.

V Kranjski gori so 25. maja odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši pisatelja in pesnika Josipa Vandota.

V Ljubljani bo od 3. do 8. septembra mednarodni muzikološki kongres.

V avstrijskem Društvu za arhitekturo na Dunaju so 27. maja odprli reprezentativno razstavo Josipa Plečnika ob 10. letnici njegove smrti. Razstava je bila pod naslovom Dunaj — Praga — Ljubljana.

Na Kolarjevi univerzi v Beogradu je bil 16. maja slovensko-srbski prevajateljski večer prevodov modernih srbske poezije in proze v slovensčino. Prireditelj je bila dvojezična, Dva beograjska recitatorja sta najprej brala v izvorniku poezijo in prozo Vaska Popa, Oskarja Daviča, Stevana Raičkovića, Desanke Simović, Mladena Oljčar, Antona Isakovića in Dragana Lukića nato

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnosti

Poroka. V Entre Ríos sta se poročila v soboto, dne 17. junija gđc. Metka Kinkelj in prof. dr. Victor Augustocoviello. Za priči sta bila: nevestin oče Drago Kinkelj, ženinu pa njegova mati, ga. Nilda Augustocoviello. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Družinska sreča. V družini Milana Magistra in njegove žene ge. Olge, roj. Prijatelj se je rodil sin. Pri krstu v Slovenski kapeli dne 18. t. m., je dobil ime Martin. Otrok je krstil g. msgr. Anton Orehar, za priči sta pa bila Rev. dr. Franček Prijatelj in gđc. dr. Marija Prijatelj, oba v Nemčiji. Srečni družini naše čestitke!

Novi slovenski inženir. Na vseučilišču v mestu La Plata je končal študije in dobil dne 15. t. m. diplomu strojnega inženirja Gregor Milharčič, sin znanega trgovca s pohištvom na Ezezi in odbornika Družabne pravde Luke Milharčiča. Gregorju Milharčiču, ki je bil med študijem na vseučilišču v La Plati tudi pomožni profesor za matematiko, k doseženemu cilju čestitamo ter mu v inženirskem poklicu želimo mnogo uspehov ter sreče.

ISIDRO CASANOVA

V tuk. župniji Naše Gospe iz Fatime, ki jo vodi Slovenec g. Janez Langus in

pa sta iste odlomke v slovenskih prevodih Cirila Zlobca, Janeza Menarta, Ivana Minattija, Kajetana Koviča, Franja Smerduja in Jelene Križajevce prebrala dr. Franjo Smerdu in Janko Modder. Uvodno besedo je imel književnik Božidar Borko ki je govoril tudi pred 40 leti na prvem takem večeru. Na takem večeru so brali svojo poezijo in prozo danes že pokojni Oton Zupančič, Franc S. Finžgar, Franc Albreht in Anton Vodnik.

V Ljubljani so zaključili revizijo pokojnih ter so okrog 1260 upokojencem pokojnine znižali, ker „ne ustrezajo“ sedanjim pokojninskim predpisom.

Umrlj so. V Ljubljani: Franc Kosec, žel. upok. Stanko Pongračič, sofer Ivana Gross roj. Schlegel, Hilda Petrič, roj. Fabiani, Stanko Velkoverh, Vladimir Dolničar, dolgoletni solist ljubljanske opere, Karel Veitnik strojni mehanik, Slavko Drašler strojni tehnik, Matija Pirjevec, Terezija Doganc, učit. v pok. Marko Novak, radio mehanik, Božo Štajer, Anton Prhovec, poslovodja Kurilnice drž. žel. v pok. Franc Schess, v žel. prometnik v pok. Ivo Komar, upok. Pavel Mrak in Ignac Grašič, biv. trgovec na Brezjah, Janko Črnec, sedlarski mojster na Tgu, Andrej Mlinar v Dol. vasi pri Ceranici, Karel Jordana, pos. na Raki Vera, Štokelj roj. Piki v St. Petru, Malči Petrič v Ribnici na Dol. Ana Fink v Zagorju, Franc Jelenc na Rakoku, Marija Drnovšek roj. Jenko v Zagorju, Nande Hojak v Hrušici, Katarina Marjan roj. Petijan v Kranju, Angela Kosir v Kranju in Marjana Hočevar v St. Vidu.

Ob enajsti uri je bila koncelebrirana maša treh duhovnikov iz Langusove družine gg. župnika Janeza in kaplana Primoža ter Jurija, ki deluje kot salezijanski duhovnik v mestu Avellaneda. Pridigo je imel g. župnik France Glavač, med mašo pa je pel slov. pevski zbor iz San Martina, pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča. Ob pristopu treh duhovnikov Vodopivčevu „Najvišji Vse-mogočni Bog“, med mašo pa odlomke iz Tomčevih maš.

Ob enajsti uri je bila koncelebrirana maša treh duhovnikov iz Langusove družine gg. župnika Janeza in kaplana Primoža ter Jurija, ki deluje kot salezijanski duhovnik v mestu Avellaneda. Pridigo je imel g. župnik France Glavač, med mašo pa je pel slov. pevski zbor iz San Martina, pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča. Ob pristopu treh duhovnikov Vodopivčevu „Najvišji Vse-mogočni Bog“, med mašo pa odlomke iz Tomčevih maš.

Med kosilom je škof msgr. Raspanti prebral sporočilo vatikanskega drž. tajnika Tardinija, da podeljuje papež Pavel VI. apostolski blagoslov ge. Antoniji Langus njenim trem sinovom duhovnikom, ostalim njenim otrokom in vsemu sorodstvu. Škof je izrekel tople besede v spomin tudi očetu, Jožetu Langusu, ki so ga komunisti ubili, ge. Lan-

gusovi je izročil pergament s sporočilom vat. drž. tajništva hčerkam in sinovom pa spominske svetinjice. Langusovi gospe so nato izrekli še čestitke direktor msgr. Orehar, dr. Alojzij Vordič, msgr. Marcon, učiteljica ga. Ester Peluffo de Witzel; priložnostno pesem je recitala ga. Lopez de Garcia, v imenu Langusove družine sta se pa za slavo zahvalili ga. Neža Potočnikova, nato pa še ga, Antonija Langus.

Po kosilu je na odru nastopila argent. folklorna skupina in izvajala argent. narodne plesne, slovenska dekleta iz San Justa so pa odplesala dva slovenska plesa. Slavje je zaključil pevski zbor iz San Martina, ki je lepo zapel več slovenskih pesmi.

Po kosilu je na odru nastopila argent. folklorna skupina in izvajala argent. narodne plesne, slovenska dekleta iz San Justa so pa odplesala dva slovenska plesa. Slavje je zaključil pevski zbor iz San Martina, ki je lepo zapel več slovenskih pesmi.

Po kosilu je na odru nastopila argent. folklorna skupina in izvajala argent. narodne plesne, slovenska dekleta iz San Justa so pa odplesala dva slovenska plesa. Slavje je zaključil pevski zbor iz San Martina, ki je lepo zapel več slovenskih pesmi.

Po kosilu je na odru nastopila argent. folklorna skupina in izvajala argent. narodne plesne, slovenska dekleta iz San Justa so pa odplesala dva slovenska plesa. Slavje je zaključil pevski zbor iz San Martina, ki je lepo zapel več slovenskih pesmi.

SAN MARTIN

Prosvetni večer v Slovenskem domu v San Martinu je preteklo soboto privabil tolikšno število poslušalcev, da je bila mala dvorana polna in mnogi niso našli prostora. G. prof. dr. Filip Žakej je v dveurnem predavanju, ki so ga spremljale odlične skioptične slike, popeljal poslušalce v Baragov rojstni kraj na Dolenjski, v Metliko, Ljubljano in Šmartin pri Kranju, kjer je Baraga deloval v dušnem pastirstvu. Nato pa je pokazal vse tiste kraje v Severni Ameriki, kjer je Baraga kot misijonar in kot škof razvijal svojo delavnost med domačini, zlasti indijanci. Poslušalci so bili z večerom zelo zadovoljni. Odbor doma pa bo moral poskrbeti za večjo predavalnico.

Spominski proslava. Članice SDO in člani SFZ so pripravili skupno počastitev spomina vseh žrtv komunistične revolucije. V lepo okrašenih mali dvorani je začel sestanek predsednik SFZ Jože Žihel, Duhovno misel je podal g. župnik Gregor Mali. Spominski govor pa je imel g. Rudolf Smersu, kulturni referent doma, ki je orisal nastanek komunistične revolucije in odpor slovenskega naroda zoper to, razložil nastanek Slovenske legije in drugih legij, vaških straž in domobranstva ter pozval mladino, da sledi svetlim vzorom padlih in pobitih junakov in tudi junakinj.

MENDOZA

50 letnice Majniške deklaracije se je spomnila naša mladina v Mendozini nedelji, 28. majnika. Fantovski odsek in Deklariški krožek sta imela skupni mesečni sestanek, na katerem je predaval prof. Božidar Bajuk.

Ob Cankarjevih besedah: „Tisoč let krvavih, izkrvavel nisi! Narod mehkužnež bi dušo izdihnil in še sveče bi mu ne žgali, še bil bi mu ne peli! Ti pa, tisočkrat ranjen, in trpljenju utrujen, komaj zmaješ z rameni pod sovražno pestjo in praviš: Ta burka je stara že tisoč let!“ je predavatelj prikazal našim fantom in dekletom, ki so v svojem znanju že močno odmaknjeni od naše narodne zgodovine in bližnje ter daljne preteklosti, trnjevo pot našega naroda

Vsak teden ena

SVETLOBI BOLEČIN SEM DAROVANA

France Balantič

Svetlobi bolečin sem darovan, trpko dišijo kamni žrtvenika, ne najdem čistih ustnic svečenika, da bil bi dar moj poveljevan.

Moji god me bo nikoli praznovan

muževna sem, narezana steblika, živ sok pač mora biti izkričan!

Kat' Jeklo smrt se mi v telo pogreza, nihče strdelih curkov ne prestreza, kako so težke jagode prevar!

Vendar sveta zaslanjam sem vrtnar, v samoto gonijo me rojenice, viharji rož mi trgajo nosnice.

Boletín Informativo de Eslovenia Libre

Izšla je četrta številka v kasteljanščini pisanega Informativnega biltena. Posvečena je 50 letnici Majske deklaracije. Uvodni članek „Un mosaico de nacionalidades“ špansko govoreči svet seznanja z narodi, ki so sestavljali biv. avstro-ogrsko monarhijo, in med katerimi so imeli slovenski narodi večino, so pa bili v primeri z Nemci in Madžari v vedno zapostavljenem položaju.

Vsebina Majske deklaracije je objavljena v članku „Declaración de Mayo, Eslovenia“. V razpravi „Los problemas nacionales en Yugoslavia“, je predsednik NO dr. Miha Krek prikazal vse sedanjo problematiko Slovencev in ostalih narodov v Jugoslaviji s posebnim oziranjem na Majsko deklaracijo, t. j. za razdobje zadnjih petdesetih let.

V članku „Treinta años del P. C. Eslovenia“, je svetovni javnosti predstavljeno škodljivo delovanje slav. komunistične revolucije in odpor slovenskega naroda zoper to, razložil nastanek Slovenske legije in drugih legij, vaških straž in domobranstva ter pozval mladino, da sledi svetlim vzorom padlih in pobitih junakov in tudi junakinj.

Naročajte Informativni bilten, ki svetovno javnost obvešča o komunistični tiraniji v Sloveniji, za svoje znance in prijatelje v špansko govorečem svetu. S tem boste učinkovito podprli prizadevanja za osvoboditev slovenskega naroda izpod komunistične sužnosti.

Posamezna številka stane 50 pesov.

Naročila po pošti: Eslovenia Libre, Ramon L. Falcon 4158, Buenos Aires, Argentina.

od prvih pričetekov po naselitvi ko so naši predniki prišli pod tuji politični vpliv, preko vseh obdobij težke usode pod tujim jarmom in zunanjimi udarci, preko prebujenja naše narodne zavesti vse do zadnjega in najvišjega klika po uredničenju njegove življenjske zahteve po uredničenju samostojnosti in majniški deklaraciji.

4 Jan, je v mariborskem gledališču pripravil Cankarjevega Kralja na Betajnovi v okviru proslav 100 letnice slovenskega gledališča.

Veliki poznavavec glasbene literature prof. L. M. Škerjanc, je izdal glasbeno oblikoslovje, namenjeno srednjemu in visokemu šolstvu. V njem prikaže oblike evropske vokalne, instrumentalne in vokalno-instrumentalne glasbe.

Na ozemlju starega gradu v Ribnici bodo uredili park kulturnikov. Iz „zapuščenega travnika se bo dvignil park kulture, zrasle bodo bele poti, bevske in klopi. Ljudje se bodo sprehajali skozi park in ustavljali ob spomenikih zaslužnih mož te doline. Sprehod skozi stoletno zgodovino mimo ostankov hrasta s Starih njiv (kjer so sežigali zadnjo čarovnico na Slovenskem, op. p.), mimo muzeja suhe robe in lončarstva mimo bronastih in kamnitih glav...“ Nato naštevajo vrsto kulturnih mož tam okrog rojenih, nekoč tam živečih ali dlučee, ki jih? po, koč tam živečih ali delujočih, ki bi prišli v poštev: Trubarja, Gallusa, Levstika, dr. I. Prijatlja, Val. Vodnika, Fr. Prešerna Janeza E. Kreka, Fr. Goršeta, dr. F. Zbašnika, dr. I. Šušteršiča, Janeza Podboja, Antona Lesarja in druge.

V prevodu Marije-Jamar Legatove je pri Državni založbi izšla biografija Burno življenje Marka Pola, svetovnega popotnika in raziskovavca Azije, katero je napisal Leon Theorens. Kljub mnogim domnevam in izmišljotinam odkriva knjiga čudovit svet starega klateža...

Mladinska knjiga v Ljubljani je iz-

dala knjigo Thomasa Trenta Pohodi v neznano, ki opisuje odkrivanje in raziskovanje zemeljskih tečajev in polarnih pokrajin. Delo je vezano na nekatera realna imena režisrovavcev. Prevod je oskrbel Vl. Naglič.

Drago Šega je pri Cankarjevi založbi v Ljubljani izdal knjigo Eseji in kritike. V prvem ciklu obravnava slovenske poezijo (Uvod v Lagherso Antologijo slovenske poezije, o Grudnovi poeziji, o Cenetu Vipotniku, o Kocbekovi poeziji ter o razvojnih tedencah sodobne slovenske poezije); v drugem delu najdemo izbor kritik proznih del (Magajna, Ingolič, Godina, Mihelič); tretji del uvaja eseje o Cankarjevi dramatik in našem odskrem izrazu ter prikaže nekatere slovenske sodobne dramatike (Krefta, Potrča, Miheliča, Torkarja, Mihelna, Hofmana, Rožanca). Tako je v knjigi zbrano malo opažene in raztreseno delo po listih in revijah.

Za Pomursko založbo v Murski Soboti je Drago Grah prevedel roman madžarskega zdravnika Laszlo Nemettha z naslovom Groza. Opisuje ženo, ki je bila prisiljena v zakon in ki kljub trpljenju in ponizanju najde primerno življenjsko pot in smisel svojega obstoja.

Občinski odbor v Ilirski Bistrici je založil delo Črtomira Šinkovca „Uporni svet pod Snežnikom“, ki opisuje čase v zgodovini, do najnovjših, ko so se tam bile številne borbe, kakor tudi ne pozabi na kulturno-umetniško življenje teh 62 vasi okrog Snežnika.

Mladinska knjiga je založila Grudnovo pesniško zbirko Pesnikovo srce, ki izbor pesmi s spremno besedo, opombami — v ureditvi Igorja Gedriha.

Skupina 20 najlepših armenskih

pravljic je v prevodu Cvetka Zagorskega izšla pri Mladinski knjigi. Vzete so iz narodopisnih zapiskov, ki jih je opravil Ovanes Tumanjan. Dodan je še armenski narodni ep David Sazanski, katerega avtorstvo pripisujejo istemu Tumanjanu.

Kristina Brenkova je pripravila za najmanjši izbor pesmi Otona Zupančiča, ki nosijo ime „Črep na tleh je lonček“. Ilustrirala in opremila je knjigo Marlenka Stupica, izšla je pri Mladinski knjigi.

Miha Likar v knjigi Jamajka pripoveduje o preteklosti Jamajke, o sužnjih, izseljenstvih, verstvih, folklori in gospodarstvu, živalih in rastlinah. S slikovnimi prilogami je izšla pri Mladinski knjigi.

Ljubjansko Delo poroča o akademiku Borisu Kambiču, članu akademikega alpinističnega odseka v Ljubljani, ki se je podal na obisk k svojim staršem v Buenos Airesu in se je v Ljubljano oglasil s pismom. Iz tega pisma je posneto poročilo: „Med obiskom pri svojih starših v Buenos Airesu se je priključil tamkajšnjim alpinistom, med katerimi ne manjka tudi Slovencev...“ Potem opisuje vzpone na vrhove v južni Argentini in zaključuje: „To je v zadnjih treh letih že naš tretji uspeh v gorah Južne Amerike. Skupno se lahko tam pohvalimo s petnajstimi prvimi pristopi, še več pa bi jih bilo, če bi pristeli še vse tiste, ki so jih opravili tamkaj živeči Slovenci, med katerimi jih več sodi v elito argentinskih alpinistov in imajo tudi svoje slovensko planinsko društvo.“ Sicer laskavo, toda silno okrnjeno priznanje našim v Argentini živečim planincem!

Jubilej zase

Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1967 vzbujaja povesod pozornost. Še več: občudovanje. Iz vseh delov sveta, v katerih je bil poslan med slovenske naseleljence, prihajajo uredništvu pohvalna pisma in priznanja ter prošnje naj bi vztrajali še naprej pri tem tako pomembnem delu ne samo za slovensko emigracijo, ampak za ves slovenski narod.

O Zborniku se nad vse pohvalno izraža tudi kritika v slovenskih listih v svobodnem svetu. Tako n. pr. piše o njem „Katoliški glas“ z dne 1. junija med drugim takole:

„Pod ozvezdjem Južnega križa ob Srebrni reki v mestu Dobrega zraka, je v Buenos Airesu že petindvajsetič izšel Zbornik Svobodne Slovenije, t. j. tednika, ki je glasilo slovenskih povojnih izseljencev v Argentini, kronika naših zamejskih dogodkov, duhovna vez med domovino in širokim svetom ter pomnik težke borbe okupacijskih let, komunističnega nasilja, odhoda v tujino s treznim pogledom na sedanost in z optimistično vero v bodočnost našega naroda.

Tudi Zborniki Svobodne Slovenije nosijo v sebi pečat lista, ki jih je prikladal v življenje. Koliko je v njih gradiva za zgodovino zadnjih desetletij, koliko tehniških programskih spisov, koliko organizacijskih pobud, koliko spominov in poti v bodočnost, koliko tudi literarnih stvaritev in znanstvenih dosegov! Petindvajset knjižnih izdaj, to je gotovo jubilej zase, vreden da se omenja v zdovski publicistiki in posebej poudari njegova pomembnost. Kaj bo pomenila čez leta taka kompletna zbirka nekod knjižnicam in privatnikom v domovini!

Impozantna knjiga je letošnji Zbornik z Goršetovim ovitkom „na poti v vrhovih“. Je mogočen spomenik rasti Slovencev v svobodi. 440 strani velikega formata, na katerega smo se že navadili obsega. Preveč bogata je ta knjiga, da bi jo v tej kratki oceni lahko dostojno predstavili.“

Nato ocenjevalec — ej — navaja vsa poglavja in v njih objavljene članke ter razprave.

KOROŠKA

Deset let Slovenske gimnazije

V Celovcu so 28. maja slovesno proslavili desetletnico Slovenske gimnazije, ki je pred desetimi leti skromno vzkliha iz treh razredov s 101 učencem, vsako leto krepkeje rasla in je leta 1963 obrodila sad prve mature. Po desetih letih ima Slovenska gimnazija 15 razredov s skoro 400 učenci. Letos sta že kar dva osmošolska razreda!

Slovesna proslava desetletnice je bila v dvorani Delavske zbornice v Celovcu. Pred proslavo so si udeleženci proslavo ogledali lepo razstavio slik in ročnih del. S proslavo so pričeli tamburaši, nato je prof. Reginald Vospersnik pozdravil v imenu ravnatelja šole, profesorkega zbora in dijakov vse udeležence in častne goste. Med temi so bili poleg zastopnikov koroške deželne vlade, zastopnika koroškega škofa in jugoslovanskih konzularnih predstavnikov, tudi zastopniki slovenskih kulturnih in političnih organizacij s Koroške, z Go-

riške in Trsta ter skladatelj Matija Tomc.

Po deželni himni, ki jo je zapel gimnazijski mešani zbor, je spregovoril oče Slovenske gimnazije dr. Joško Tischler. Poudaril je, da se je Slovenska gimnazija lepo razvila, čeprav so ji pri ustanovitvi prerokovali kratko življenje. Zahvalil se je staršem, da so zaupali svoje otroke novemu učnemu zavodu in jih pozval, naj še dalje skrbijo za izobrazbo svojih otrok; še posebej se je zahvalil dijaškim domovom Mohorjeve družbe in Slovenske prosvetne zveze, ki so dali večini dijakov streho in oskrbo.

Po pevskih odskih in glasbenih nastopih sta ravnatelj gimnazije čestitala Pavle Zablatnik in preds. Združenja staršev ravnatelj Zdravko Vauti. Govornik je omenil, da zveni desetletnica obstoja Državne gimnazije za Slovence spričo štirih stoletij obstoja nemške Državne gimnazije kaj skromno. In vendar pomeni to skromno desetletje obstoja samostojne slovenske srednje šole veliko prelomnico v tisočletni zgodovini koroških Slovencev. V šoli imajo sedaj po dolgih stoletjih slovenski dijakovi možnost srednješolske izobrazbe v domačem jeziku na domačih tleh. Prav zato je to desetletje ogromnega pomena za slovenski narod. Sledil je koncertni spored.

SLOVENCİ PO SVETU

KANADA

Društvo Slovencev Baraga v Toronto pripravljaja osmi Slovenski dan v Kanadi. Bo zadnji nedeljo v juliju, t. j. dne 30. julija na slovenskem letovišču v Boltonu. Prvi del prireditve bo posvečen 100 letnici obstoja Kanade, drugi del pa proslavi 50 letnice Majniške deklaracije. Slovenci v Toronto so sicer manjšo proslavo 50 letnice Majniške deklaracije že imeli 29. aprila t. l. v Slovenskem domu. Večer je bil združen s slavnostno večerjo, na kateri je bil častni gost predsednik NO za Slovenijo dr. Miha Krek. Zbranim rojakom je tudi govoril o pomenu Majniške deklaracije. Svoja lepa izvajanja je zaključil s pozivom, da moramo vsi delati na tem, da bo močno rastle slovensko steblo pod Triglavom, ki naj požene korenine do črnega morja. Po krivi po jeziku in čustvovanju ter izvoru je slovenski narod član velike slovenske družine. Delajmo na to, da bi čimprej zavladala svoboda od Triglava do Urala.

PO ŠPORTNEM SVETU

Pred začetkom svetovnega prvenstva v košarki v Montevideu je bilo v Skopju balkansko prvenstvo. Jugoslavija je osvojila prvo mesto brez posebnega napora. Drugo mesto je osvojila Bolgarija. Slede: Grčija, Romunija in Turčija. Na tekmi z Grčijo je kapetan Ivo Daneu 150-ič nastopil v juoslovanski reprezentanci.

V švicarskem letovišču Montreaux so v proslavo 100-letnice obstoja telovadnega društva pripravili turnir, ki so se ga udeležili Japonci Curumi, Miro Cerar, Carminucci iz Italije, Kubica iz Poljske, Brehme iz Vz, Nemčije in štirje najboljši švicarski telovadci. Drugo mesto je zasedel Miro Cerar, prvi pa je bil Japonec Curumi. Teden dni pozneje, 22. maja, je Cerar desetič osvojil naslov državnega

prvaka na prvenstvu v Leskovcu. Za njim so se uvrstili Brodnik, Kersnič, Šrot, Vidovič in Anič. Pri damah je prvo mesto osvojila prvakinja Sljepica, druga je bila Erna Havelka, slede Ružka Skenderović, Marlenka Kovač, Inge Poje in Irena Nemet.

V drugi nogometni ligi (zahodna skupina) je Maribor v 29 kolid zbral 46 točk in ima 7 točk naskoka pred zagrebško Lokomotivo. Ljubljanska Olimpija se obupno bori v prvi ligi za obstanek, pa je veliko vprašanje, če ji bo uspelo. Pet kol pred zaključkom prvenstva je bila na predzadnjem mestu s 17 točkami, pred njo pa so bili Sutjeska z 18 točkami ter Rijeka in Beograd z 19.

V Zrenjaninu se je končalo namiznoteniško prvenstvo Jugoslavije z zmago Istvana Korpo, ki nastopa za ljubljansko Olimpijo drugi je bil Šurbek iz Zagreba, tretji pa Vecko (Ol.). Korpa in Vecko sta osvojila naslov v dvojicah. Pri damah je osvojila prvo mesto Reslerjeva iz Zagreba; dolgoletna prvakinja Pirčeva iz Ljubljane se je uvrstila šele na četrto mesto.

Huligani so po nogometni tekmi v Moskvi med Torpedom in CSKA napadli igralce Torpeda in v splošnem pretepu je kapetan Torpeda, ki je izgubil tekmo z 2:1, Valerij Voronin prejel nekaj hujših bušk.

Moskovski list Večerna Moskva je zapisal, da za huligane ni prostora na stadionu in je navedel imena izrednikov, ki jih je aretirala milica. Osem izrednikov so zaprli enega pa kaznovali z globo 20 rubljev.

V Mariboru je nogometna amaterska reprezentanca Jugoslavije premagala Avstrijo z 2:0. V jugoslovanski ekipi, ki bo zastopala Jugoslavijo na olimpijadi v Mehiki, so igrali Škufca iz Ljubljane, Hribernik iz Celja in Nosan iz Kranja.

Nov svetovni rekord v deseterboju je postavil Kurt Bendlin, Z. Nemčija, ki je zbral 8319 točk, kar je za 89 točk več kot dosedanji rekord Američana Hodgese.

V La Plati je jugoslovanska košarkarska ekipa premagala ekipo Gimnasia y Esgrima z 98:76. V jug. reprezentanci ni nastopil Ivo Daneu, ker je zbolel za gripo.

OBVESTILA

Sobota, 24. junija:

Sestanek SKAD-a ob 19. uri. Na programu predavanje prof. Jožeta Osane o glasbi. Vabljeni člani in prijatelji. Na Pristavi sestanek naraščajnic — mladen ob 15.

Nedelja, 25. junija

V Slovenski hiši proslava sv. Alojzija. Ob 16. sv. maša, nato veseloigra Kralj Matjaž in Alenčica.

V Našem domu v San Justu, ob 10.30 začetek športnih dni SFZ in SDO.

Sreda, 28. junija:

Seja učiteljskega sveta ob 19 v Slovenski hiši.

Sobota, 1. julija:

V San Martinu roditeljski sestanek s predavanjem č. g. Sodja ob 18.30.

IV. kulturni večer SKA ob 19 v Slovenski hiši. Govori g. dr. Debeljak s sodelovanjem g. Vombérgarja o Dveh novih doneskih k Levstikovemu Martinu Krpanu. Na sporedu tudi plošča z recitacijo ljubljanskega gledališkega igralca Severja.

Nedelja, 2. julija:

Naš dom San Justo: Slovenski zimski večer.

V Somškovem domu skoptično predavanje g. dr. F. Žaklja o Baragovi rojstni in misijonski deželi.

V Slovenski hiši po maši sestanek SDO — SFZ.

V Slovenski vasi ob 16. koncert Slo-

venskih pesmi za moški, ženski in mešani zbor s solisti.

Sobota, 8. julija:

V Slovenski hiši ob 19. uri sestanek članov SKAS-a z rednim občnim zborom.

V Slovenskem domu v San Martinu samostojen nastop učencev in učenk harmonikarske šole.

V Slov. domu v Carapachayu, versko-vzgojno predavanje g. Fr. Sodja.

Nedelja, 9. julija:

V Slovenskem domu v Carapachayu, Koline.

Sobota, 15. julija:

V Somškovem domu družabni večer s plesom.

Ob prazniku sv. Alojzija, zavetnika mladine, bo za vse otroke Vel. Buenos Airesa

ŠOLSKA SV. MAŠA

nato pa veseloigra v 3. dejanjih

KRALJ MATJAŽ IN ALENČICA

Priredil: pisatelj Niko Kusnet

Režija: ga. Marica Debevec

Čas: nedelja, 25. junija ob 16

Kraj: Slovenska hiša

Otroke, starše in prijatelje mladine

lepo vabi učiteljski zbor

Prosimo le za prostovoljne prispevke

SDO

SFZ

Otvoritev športnih dni

Naš dom, San Justo

25. junija ob 10.30

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires

T. E. 35-8827

2. VII. 1967 ob 16 uri

Slovenski zimski večer

v novi dvorani Našega doma v San Justu

V pristno domačem zimskem okolju vas bodo presenetile slovenske melodije ob spremljavi citer in harmonikarjev

Za to priliko bo pripravljen poseben slovenski zimski jedilni list

Sodeluje orkester "PLANIKA"

HRANILNE VLOGE — POSOJILA

SLOVENSKA HRANILNICA z. z. o. z.

(C. C. "S.I.O.G.A. Ltda.)

Bmč: Mitre 97 — Ramos Mejía — T. E. 658-6574

Uradne ure: ob sobotah od 16—20

ob torkih od 18—20

Zaupno in točno poslovanje

Janez Jalen

Trop brez zvoncev

Povest

Peter je previdno hodil proti vetru, se zakrival in postajal in spet in spet oprezal. Kozarjijo je spazil. Pasla se je v meli in se počasi pomikala navzgor. Razen tropiča gamsov ni videl nobene druge živali. Le kepen, velika podlasica, ga je pogledala izza skale. Bil je ves bel, rep se mu je pa končaval v črn čop. Peter bi ga bi streljal, da je imel s seboj puško na šibre. S kroglo iz manliherice bi ga pa, težko zadel, če bi ga pa, bi vsega razbil. Pa tudi zavoljo gamsov, ki bi se splašili, ni maral tvegati strela. Od Tičarice sem se je pripeljalo dvoje krokarjev. Odletela sta proti Pršivci.

Naenkrat je Peter obstal, kakor bi bil zagledal gada pred sabo. V snegu, ki ga je bil veter precej visoko namedel v globel med skalami, da jesensko sonce ni moglo vsega stajati, je opazil sveže stopinje. Pozorno jih je ogledal. Ni maral verjeti, pa si je le moral priznati, da je res, če bi si bil še tako rad utajil. Pred sabo je videl odtise Tkalečevih čevljev. Peter se je prikril za skalo in sedel, da razmisli, kaj narediti.

Druge krati bi bila vzkipela jeza v njem. Sedaj pa, ko je bilo nasprotje med njim in Boštjanom že kar porav-

nano in sta se on in Jerca po tolikih navzkrižjih že pripravljala na poroko ga je obšla grenka žalost. V svoji novi hiši je dolge večere sanjal o urejenem življenju, kakor si ga je bil zahteval. Celo z Reso se je pogovarjal o tem in mu pripovedoval, da je že pozabil na Grmovo špelco in da bo Resa moral tudi, če ne, mu jo s palico istepete glave. Ta sled v snegu pa vse njegovo premagovanje podira.

Petra se je lotila skušnjava, da bi Tkaleca posvaril. Strel bi se razlegel in odjeknil od gora naokrog. Boštjan pa bi vedel, da mu je Peter za petami. Kasneje, ko bo Jerca že njegova žena, menda vendar ne bo zahajal več v njegovo lovišče. Da se je tisto minuto spet pokazal kepen bi si Peter nič ne pomišljal. Pomeril bi in stisnil, pa čeprav bi vzmirlil živad. Svojega gamsa bi že prihodnje dni kdaj podrl. Pa kepena ni mogel nikjer več opaziti. Streljati v prazen zrak se mu je pa zdelo grdo in nepošteno.

Kaj pa, če navsezadnje ne holi pred njim Tkalec, ampak kdo drug. Verjetno ni mogoče pa. Vsak bi se mu v pest smejal in ga imel za strahopetca. Nak! Sicer je pa prisegel, da bo divjad pred vsakomer branil.

51

Peter se ni več obotavljal. Vstal je in se pričel oprezno kakor lisjak pomikati naprej. Včasih mu ni kazalo drugače, kakor da je legel na tla in se plazil po trebuhu. Spotil se je in umazal, a sledu ni smel izgubiti, še manj pa izdati sebe.

Na jasi pred sabo je spet zagledal hermelina. Ni mogel vedeti, če je prav tisti, ki ga je bil prej videl. Ptica je nesel v gobcu, se na pol vrvaval in se razgledoval na okrog. Petru niti na mar ni več hodilo, da bi streljal. Sklenil je le, da ob prvi priložnosti v zame s sabo mali sklopec in mu nastavi.

Podlasica se je zgubila med kamenjem. Peter je pa kaj kmalu spet opazil v snegu odtise dolgega čevlja. Bili so tako različni da je prepoznal žeblice. Sedaj ni niti najmanj več dvomil, da zasleduje Boštjana Tkaleca. Lotila se ga je vnama, kakršne do takrat še ni poznal. Nase in na Jerco ni utegnil več misliti. Vedel je samo, da mu Tkalec ne sme več uti.

Peter se je oddihoval, prikrit v nizki kotanji. V ruševju, nekaj sto korakov pred njim, je počil strel. Odjeknil je od skal in se porazgubil v vrhovih gora. Gamsi v meli so zbežali v pečine. Peter je slišal proti sebi drviti skoke, ki so prešli v čedalje počasnejšo hojo in nazadnje za streljal od njega obstali. Peter je hitro presodil, da je brčkone slišal prihajati zastreljenega gamsa,

za katerim bo prišel tudi Tkalec. Vendar ga lahko prehitel, ker je sedaj bliže njemu, kakor pa kraju, s katerega je streljal Tkalec. Trdno si je pritisnil klobuk na čelo, da ga ne zgubi, se previjal okrog grmov in skal, kakor se previja vidra v Savi, ter z napol priprtimi očmi srepro gledal predse in naokrog. Za hip je včasih postal in priluhnil. Gams bi utegnil vstati in se preleči. Še bolj pa je vlekel na ušesa, da bi ne preslišal Tkalečevih korakov.

„Tu nekje je moral obležati,“ je sodil Peter. Previdno je razgrnil vejevje in pogledal na jaso, ki se je bila odprla pred njim. Ob robu snega, ki ga je bilo za dobro nasušilno rjuho, je ležal s podvitimi nogami težak kozelj. Ni se več ganil. Peter je gamsa takoj prepoznal. Bil je tisti z velikim čopom, ki si ga je bil sam izbral za odstrel. Pogrela ga je jeza pa se ni smel prenaglati. Skrbno se je prikril in čakal. Skozi vejevje je pa še vedno videl rdečo liso krvi na snegu. Bolelo ga je, kakor bi bil krvavel on sam in ne gams. Ni mu bilo več treba oprezovati naokrog. Dobro je vedel, da bo Boštjan prišel po krvavi sledi. Visoko pod nebom sta se oglasila spet krokarja.

Peter je dolgo čakal, preden se je zamajalo ruševje onstran jase. Kakor prej on, je oprezno pogledal na jaso Tkalec. „Drzen je,“ je pomislil Peter.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO ARGENTINO Control 2

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 910.387

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1967: za Argentino \$ 1.900.— Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100.— Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 9 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

prideji v nedeljo, 9. julija

DOMAČE KOLINE

z družabno zabavo

Sodeluje orkester "Planika"

Koline bodo na razpolago že od 12. ure naprej

Na predvečer 8. julija, pa bo v domu

Versko vzgojno predavanje

č. g. Sodje

za starše in za mladino

Lepo vabljeni!

Dr. FRANC KNAVS ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure od 17—20

Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

Lujan, Francia 952

T. E. 735 ali 516

V petek in soboto od 9—13 ure

(Nadaljevanje prihodnjic)